ԺԴ ՏԱՐԻ — ՇԱԲԱԹ 30 ՆՈՅԵՄԲԵՐ 1909 — ԹԻՒ 40

ԳԱԳՄԱՆՆԵՐ

ՊՈՒԼԳԱՐԻԱ

Տարեկան 12 Ֆր.
Վեցամսեայ 6 Ֆր.

ԱՐՏԱՍԱՀՄԱՆ

Երկու բիւրեակ տրարով

Տարեկան 14 Ֆր.
Վեցամսեայ 7 Ֆր.

ԱՄԵՐԻԿԱ

Տարեկան 2.60 Տոլ.
Վեցամսեայ 1.50 Տոլ.

ԿԱՆԽԻԿ

ԾԱՆՈՒՑՄԱՆ ՏՈՂԸ

20 ՄՆԴ.

ԻՐԱՒՈՒՆՔ

ԼՐԱԳԻՐ

ԱԶԳԱՅԻՆ ԵՒ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ

ԿԸ ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԻ ՉՈՐԵՔՇԱԹԹԻ ԵՒ ՇԱԲԱԹ ՕՐԵՐԸ

ՀԱՍՑԷ

di Journal «Iravounk» Varna

Редакция на Вѣстникъ «Нравунка» Варна

Գրոգրիւնք եւ չեկ տրուիր

Rev. Père G. Kalemkérian Michitaris tengasce № 4 Vienne

ԱՄԲԱՍՏԱՆՈՒՅԹՆԵՐԸ

Իհսան Ֆիքրիի յայտնութիւնները՝ զոր մեր նախորդ թուով ծանօթացուցինք մեր ընթերցողներուն Եգիպտոսի Լուսաբեր—Արեւէն քաղելով, արդէն արձագանգ գտած են պոլսահայ մամուլին մէջ։

Թուրք թերթերը և մասնաւորապէս Իգտամ՝ ցաւ կը յայտնեն որ հայ թերթերը հիւրընկալած են խօսքերը Իհսան Ֆիքրիի մը, զոր Կիլիկիոյ դէպքերուն թելադրիչը ու հրահրիչը համարելով՝ անոր ծանրապէս պատժուիլը կը պահանջէին և այլն։

Այո՛, Հայերս Իհսան Ֆիքրին ոճրապարտ մը նկատած էինք ու կընկատենք ցարդ։ Բայց այդ նկատումը մեզ արգելք չըլլար անոր յայտնութիւնները ու խոստովանութիւնները ուշադրութեան առնելու, քանի որ այն կրնայ ծառայել աւելի մեծ ոճրագործներու գիմակները պատռելու։ Դատաւորներն ալ միթէ ամբաստանեալները չե՞ն հարցոքներ, անոնց մեղակիցներն ալ դատելու համար։ Հայ մամուլն ևս այսօր արձանագրելով Իհսան Ֆիքրիի յայտնութիւնները, անոր մեղակիցները ամբաստանեալի նոյն շարքին մէջ տեսնել և հանրութեան դատաստանին ենթարկել կուզէ։

Բայց չենք հասկնար թէ այս բանին մէջ Թուրք թերթերուն և մասնաւորապէս Իգտամին սիրտը ի՞նչու կ՝ելլէ ու կուզէ հանրութենէն պահել մեկ համար թէև ոճրապարտ բայց Թուրքերուն համար անմեղ ներկայացուած այդ Իհսան Ֆիքրիին յայտնութիւնները։ Թուրքերը յայտնի պատճառ մը չունին անոր բաները չունկնդրելու, երբ մանաւանդ նա կըսէ թէ փաստաթղթեր ունի։

Այս պարագային անկողմնակալ հրապարագրի մը վրայ պարտք կը ծանրանայ, գոնէ վերապահութեամբ, քննել պրպտել և որչափ կարելի է լուսաւորել խնդիրը։ Հոս Իհսան Ֆիքրին ամբաստանող մը կը ներկայանայ։ Նա կ՝ամբաստանէ զինք անպարտ արձակող Պատերազմ։ Ատեանի անդամները իբր կաշառակեր և անիրաւ վճիռներ արձակող։ Նա կ՝ամբաստանէ եպտրքոս Հիլմի փաշան իբր հեղինակը Կիլիկիոյ հարաչինչ կոտորածի ծրագրին։ Նա կ՝ամբաստանէ կուսակալը և ուրիշներ։

Կիլիկիոյ դէպքերը և անոնց յաջորդող կառավարական դարձուածքները անկողմնակալ դիտողներ արդէն ընդ աղօտ այն համոզման հասած էին։ այսինքն կառավարութիւնը կեդրոնէն մեղսակից ու թելադրիչ և Զինուորական Ատեաններու անհոգատ

Հայոց Պատրիարքարանը արդէն քաղաքավար ձեւի մը տակ այդ ամբաստանութիւնները ըրած էր ու կընէ ցարդ։ Ատիլ պէյի ծանօթ հեռագիրը մատնանշելով և բուն ոճրագործներուն անպատիժ մնալուն դէմ բողոքելով։ Հետեւապէս Իհսան Ֆիքրիի յայտնութիւնները կը հաստատեն թէ՝ անկողմնակալ դիտողներու (Եւրոպացի և Ամերիկացի ականատեսներու) կարծիքը և թէ Պատրիարքարանի բողոքներուն արդար ըլլալը։

Իգտամ և միւս Թուրք թերթերը եթէ մակի չափ անկողմնակալութիւն ունին, պէտք է պահանջեն որ եպարքոս Հիլմի փաշան և զինուորական Ատեանի անդամները Եգիպտոսի խառն դատարանին առջև հրաւիրեն Իհսան Ֆիքրին և պատիւ պահանջեն։ Բայց որովհետև այդ քաջութիւնը կը պակսի անոնց քովի, խուսափողական միջոցներու միայն պիտի դիմեն, որպէսզի իրենց վրայ ծանրացած ամբաստանութիւնը կարեւորութենէ զուրկ նկատուի։ Սակայն մեղ Հայերուս համար խնդիրը խիստ կարեւոր ըլլալով կը կարծենք թէ Եգիպտոսի աղգայնոց վրայ մեծ պարտականութիւն կայ Իհսան Ֆիքրիի յայտնութիւնները և ցոյց տուած փաստերը խառն ատեանի մը առջև քննութեան ենթարկելու և այդ քննութեան արդիւնքը աշխարհի դատաստանին յանձնելու։

Ֆ. Գուրպէք

ԱԶԳԱՅԻՆ

Դաշնակցական եռանդուն գործիչ եւ հրապարակագիր Եղիշէ Թօփճեանի սպանութեան ոճիրը կը վերագրուի, ըստ իր կուսակիցներուն, խմբապետ Միհրանի եղբօր ինչպէս յայտնի է։ Միհրան Հայ—Թաթարական կռիւին ատեն եւ առաջ հիմնայի քաջութիւններ գործած սփոռոռանուած էր բոլոր իրազեկներէ։ բայց յետոյ բողոքած ըլլալով իր պատկանած ազգայնակցական կոմիտէներուն Սասունի... անջատ գործել։ ինչ որ Կովկասի Դաշնակցական կազմակերպութեան ղեկավարներուն դպչելով, Միհրանը եւ իր համախոհներէն։ ոմանք մահուան դատապարտուեցան եւ վճիռը գործադրուեցաւ մասամբ անյաջող, որովհետեւ Միհրան թէեւ ծանր վէրքեր ստացաւ, բայց առողջացաւ։ Թօփճեան այդ վճիռը արձակողներէ մին է եղեր, եւ ահաւասիկ անգամ ալ ինք զոհ կերթայ նոյնօրինակ կռիւի մը, վրիժառութեան։ Ողբալի դէպքեր։

— Նորընտիր Բաղ. Փողովոյ պաշտօնը վաւերացնող դատականներաքննութեան պաշտօնագիրն հասած է պատրիարքարան։

Այդ պաշտօնագրին մէջ Պատրիարք Հօր հլաժարականի մասին սա տողերը կան։

«Ձեր հրաժարականին պատճառ ցոյց տրուած վիճակի նկատմամբ նախապէս գրուած եւ բերանացի ամէն կերպով տրուած բացատրութիւնները եւ ներշնչուած վստահութիւնները կ՝ապացուցէր, որ բաւական ըլլալու համոզում գոյացնելու կառավարութեան, բարուք եւ արդար մտադրութեանց վրայ։ եւ մինչ կառավարութիւնն ասոր արդիւնքին եւ ձեր մասին ունեցած կատարեալ վստահութեան եւ բարուք տրամադրութեան հետեւանքը, յատկապէս կը փափքէր որ շարունակէք ձեր պաշտօնը։ բնականաբար ցաւելի է որ ձեր դիրքեան կերպը չհամապատասխանէր այս ակնկալութեան։ Կը՛յուսանք որ ձեր ծանօթ խոհականութեամբ եւ ճոնհատութեամբ, եղած խոտոտումներն եւ խորհրդակցութիւնները դարձեալ նկատողութեան առ ելլով, կ՝ուզենք ջնջել յառաջ եկած թիւրիմացութիւնը։

—Պատրիարքը եկեղի կազիքայի խմբագրին հետ տեսակցելով, յայտներ է թէ ինք տակաւին հրաժարական կը մնայ ու մինչեւ որ Ատանայի դէպքին պատասխանատուները չը պատժուին, չի կրնար բնաւ վերադառնալ ի Աթոռը։»

—Վասէն Պոլիս հասած նամակներ թէեւ կոտրած չեն իմացներ, բայց լարուած վիճակ մը եւ կարգ մը բռնապետնելու շարժումներն ցոյց կուտան։ Բաղէշէն ալ նախարարութեան ուղղուած է թէ Սասունի մէջ տրտակարգ դէպք չէ պատահած, պարզ դէպքերն ալ նուազած են։

—Պոլսէն Սուչովա դրկուեցան 10 որբեր եւ որբուհիներ, որոնք տեղւոյն բարեսէրներուն կողմէ պիտի խնամուին եւ դաստիարակուին։

—Վասայ կուսակալը Պէյքիր պէյ Բ. Դուռ տեղեկագրեր է որ Վանայ մէջ կարգ մը անձեր փողովուրդին մէջ

խաչն, եւ առաջարկեր է որ այդ անձերը նոյն նահանգէն վերցուին, եւ պատահանոր թեանց առջեւ տրամադրելի ըլլալու համար և վաղ զինուոր ուղղուի։

—Էջմիածնայ մէջ եպիսկոպոս ձեռնադրուած են Տէր Ներսէս Վրդ. Խարախանեան, Մխիթար վ. ս. Մկրտիչեան, Մովսէս վ. Տ. Մովսէսեան կարապետ վ. Մկրտիչեան։

—Պոլսէն մեզ կը տեղեկացնեն թէ մը համակրելի բարեկամ Տ. Պետրոս Փէրքճեան յաջողած է փայլուն քննութեան մը յետոյ ստանալ դեղագրի վկայական, աւարտած ըլլալով բժշկական վարժարանի չրջանը, զոր 13 տարի առաջ սկսած էր Կիսատ թողուլ եւ Պուլկարիա ապաստանիլ։

ԳԵՆՏՈՒԳՔՕՐ

Երկաթուղեաց պաշտօնեայ Տ. Մ. Գօճչազով հրատարակութեան ձեռնարկած է «Գենտուգքօր» անունով տետրակի մը, որով կը պատկերացնէ Պուլկարիոյ բոլոր երկաթուղւոյ գծերուն վրայ երթեւեկող կոնսխուժքերու ժայռերը, տեղափոխութիւնները ապտարմա) տսմոակներու գիները եւ) պակաժներու սակերը։

Նսեւ այս տետրակին մէջ պիտի գտնուին վաճառատանց ծանուցումներ։ Ուստի ծանուցում տալ փափաքող վաճառականք պէտք է մինչեւ նոյեմ. 30 դիմեն սա հասցէին

Մ. Գօճչազով։ Ե. Բաղ փողոց Սոֆոշմա № 4 Վառնա

ԱԶԳ. ԵՐԵՍՓ. ԺՈՂՈՎ

Վանքերու հայ աշակերները — Քաղ. ժողովոյ ընտրութիւնը — Կրօն. ժողովոյ հրաժարականը մերժուած։

Ազգ. Ժողովը անցեալ ուրբաթ օր գումարուեցաւ եւ կատարեց երկու ընտրութիւններ սրոնք ազգ. գոյծոց վարչութեան տեսակետով որքան օգտակար նոյնքան կարեւոր էին։

Աճեմեան պէյ ինչպէս խոստացաւ անցեալ նիստին, ժամը 7ին բացաւ նիստը հազիւ 30 երեսփոխանի ներկայութեան և ձեռնարկեց ատենական գործողութեանց։ Քիչ վերջը երեսփոխանաց թիւն հասաւ 75ի և օրինաւոր հոչակուեցաւ նիստը։

Պալըքէսիրի աղդայնոց կողմէ Հանրագրութիւն մը ներկայացուած էր որով կը խնդրուէր Ազգ. Ժողովէն այժ տալ Ս. Պատրիարքին պահանջմանց կառավարութեան մասն Ա. էֆ. Գասպարեան հարցում ըրաւ թէ ստորագրութիւններն վաւերացած են։ Ատենադպիր էֆէնտին յայտնեց թէ քանի որ փոխանորդէն մակագրուած է կ'կարդացուի։ Ժողովն աւելի յարմար գտաւ յարգել օրէնքին տրամադրութիւնները։ և ասուեցաւ նոյն Պալըքէսիր որպէս զի վաւերական ստորագրութիւնները։

Յետոյ կարդացուեցաւ Աղթամարայ յափշտակութեանց քննիչ յանձնաժողովոյ տեղեկագիրը զոր ստորագրած էին Հմայեակ Արք. գարեգին Վարդապետ և Շիրինեան էֆ։ Այս տեղեկագիրը կ'ըսէ թէ խնդիրը քննութենէ անցուցած և տեսած է որ կոցութիւնը հետեւեալն է։ —

Աղթամարի կաթողիկոսի տեղապահ Արսէն Վարդապետի սպանութենէն ի վեր անպատասխանատու վիճակ մը տիրեր է Աթոռին մէջ. Աթոռին իրաւասութեան ենթարկուած 26 վանքեր աւարի և կուզպուտի ենթարկուեր են կուսակցականներու կողմէ, գլխաւորութեամբ Իշխան-կոչուած ռուսահայու մը և իր մարդոց։ Վանքերը գայթակղութեան և հակակրելական շարժման կեդրոն եղած են։ առանց պատգլուխը Իշխանը ըլլալով իրեն գործակից գտնուած է Գանձակցի «փաշա» անուանեալ Աբամը՝ և Յովսէփ Եպիսկ. յակատաց։ Այս Դաշնակցականներու տրամադրութիւն ներքև գտնուած է առանց համարձակութիւն ունենալու գեղծումներ մատնանշելու։ Իշխան իրրև իր ապարանքը գործածած է այս Աթոռը անխոստովանելի արարքներու տեղի տալով։

Ցանձնաժողովն այս ամբաստանութեան վրայ լսելով իրազեկ անձերու տեղեկութիւնները և քննելով անկէ հասած գիրերը յանդած է հետեւեալ եզրակացութեան։

Կաթող. Տեղապահ Տ. Յովսէփ Եպիսկ. ծերացած և տկարացած ըլլալով կարգել տնոր տեղ կարող և աշխուժ եկեղեցական մը։ կարգել եկեղեցական և աշխարհական քննիչ մը որպէսզի տեղւոյն վրայ քննէ խնդիրը և որպէսզի քննիչ յանձնաժողովին գործը դիւրանայ խնդրել կեդրոնական կառավարութեան օժանդակութիւնը։ վանքերն ազատել իրենց ենթարկուած արդի բռնութենէն և ընտրել հոգաբարձութիւն մը որ հսկէ բոլոր վանքերու վրայ։ վանքերու կրթական գործն ստանձնելու համար ընտրել աշխարհական հոգաբարձութիւն մը։ հաստատել ճեմարան մը Աղթամարի Աթոռին մէջ ողջամիտ և աղգասէր եկեղեցականներ և ուսուցիչներ պատրաստելու համար։ Աթոռին կից վանքերուն մէջ ալ հաստատել վարժարաններ ուրոյն ծրագիրներով կաթողիկոսականտեղապահին վերին հսկողութեան տակ։ Վանքերը մէկ սնտուկ պիտի ունենան ուրկէ պիտի ըլլայ մատակարարութիւն հոգաբարձութեան միջոցաւ և հաւանութեամբ տեղապահին։ միաբանութեան անդամները կրնան ի հարկին պաշտօն վարել և ամէն վանք պիտի [illegible] տեղապահին մոմիջական հսկողութեան տակ։ Վանքերու միաբաններէն Աղթամարի կեդրոնին մէջ կրօն ժողով մը կազմել և կրօնի ու եկեղեցւոյ սէրն ընդարձակել Աղթամարի թեմօրէից մէջ։ Գործածել այնպիսի ուսուցիչներ որոնք ունենան վկայական բարի վարուց և հաւատարիմ գտնուին իրենց կոչման։

Տեղեկագրին ընթեցումէն յետոյ որոշուեցաւ խնդիրը յաջորդ նիստի օրակարգին անցնել և անմիջապէս տեղեկագիրը տպագրելով բաժնել մէյ մէկ օրինակ երեսփոխաններուն։

Յետոյ Բ. և Գ. ատենապետներուն ընտրութեան ձեռնարկուելով ընտրուեցան Պարգև էֆ. Փափազեան Բ. ատենապետ 62 քուէով և Հ. էֆ. Ասատուր Գ. ատենապետ 23 քուէով։

Քաղ. ժողովոյ ընտրութեան մասին բուռն վիճաբանութիւն սկսելով թերագէմ կարծիքներէ վերջ մեծամասնութեամբ որոշուեցաւ նախորդ վարչութեան անդամներուն վերընտրելիութիւնը ընդունիլ։ Ապա ձեռնարկուեցաւ նոր Քաղ. ժողովոյ ընտրութեան։

Քուէից բացարձակ առաւելութեամբ նոր Քաղ. ժողովոյ անդամ ընտրուեցան հետեւեալները։

Մինաս Զերաղ	65
Արամ Հալաճեան	42
Տօքթ. Սեղբոսեան	41
Մանուկ Ավարեան	39

Համեմատականի մնացած անդամներուն ընտրութիւնը տակաւին չկատարուած Հ. էֆ. Ասատուր առաջարկեց որ Կրօն. ժողովոյ հրաժարականը մերժուի։ Մեծամասնութեամբ մերժուեցան Կրօն. ժողովի հասարակական և կրկնակ հրաժարականները։

Նախորդ Քաղ. ժողովի ատենապետ Գարաեան Սարգիս էֆ. և Յակոբ էֆ. Գորեան յայտարարեցին որ վերընտրուելու պարագային չպիտի կրնան ընդունիլ իրենց առաջարկուած պաշտօնը։

Ապա ձեռնարկուեցաւ համեմատականի մնացած անդամներու ընտրութեան և ընտրուեցան

Բ. Քէչեան	35
Հմ. Խոսրովեան	35
Յակ. Պահրի	28
Տքթ. Թորգոմեան	28
Ալ. Թոփալեան	27
Տքթ. Տաղաւարեան	27
Յակ. Էսատեան	27
Յակ. Պոյաճեան	24
Ս. Սուին	22
Հ. Խաճասարեան	22

Շահրիկեան ստացած էր միայն երկու քուէ («այն ալ Ազատամարտի խմբագիր Զարդարեանին և Վանայ «Իշխան»ին ընկեր Վահան Փափազեանին (կոմս) քուէներն (ին ապահովապէս)։ իսկ նախորդ վարչութենէն Գարաեան Գորեան և Բեսթիպեան էֆ. ներն հակառակ իրենց հրաժարելու յայտարարութիւններուն, կը գտնուէին համեմատականի ցանկին մէջ։ Այս պարագան ալ կապացուցանէ թէ Ազգային երեսփոխանութեան զայրոյթը և զզուանքը նախորդ վարչութենէն գրէթէ միմիայն Շահրիկեանի դէմ է եղեր։

«ՆՈՐ ՍԵՐՈՒՆԴ»

Վանէն գրուած նամակ մը կը քաղենք հետեւեալ տխուր տողերը։

«Այդ օրերը Դաշնակցականամէտ նաղօր հովանիին տակ, Կովկասի բարի ծաղիկներէն երկու ջտոր արարածներ։ Զաւէն և Վազգէն դիւրահաւան, չուտ մոլորուող մատաղ սերունդը (ուսանողութիւն և պատանեկութիւն) իրենց շուրջ հաւաքելով, սկսան «Նոր սերունդ» թունաւոր սերմերը ցանել անոնց անմեղ ու անբիծ սրբ տերուն մէջ։ որոնք սակայն, չընորհիւ իրենց դիւրաբեկութեան պատրաստ ու պարարտ հող մը կը ներկայացնէին տէն կերպ արտառոցութիւններ բուսցնելու համար։

Եւ ի՞նչ էր այդ «նոր սերունդ» յորջորջուող հոսանքին հաւատոյ հանգանակը։—

Ըմբոստութիւն ամէն բանի մէջ։

—Ըմբոստութիւն երկնից Աստուծոյ, կրօնի, և եկեղեցւոյ ամէն կերպ սրբութեանց և դարաւոր բարոյական ըմբռնումներու դէմ։ ընդունելով զանոնք իբրև բացարձակ ստութիւններ, կործանարար արգելքներ յառաջդիմութեան և զարգացման։ Իրենց տէր իրենց Աստուածն է, կրօնքը՝ իրենց կամքը և բարոյականութիւնը՝ իրենց քմահաճոյքը։

Ըմբոստութիւն ծնողներու դէմ որոնք առանց երբէք բարոյական պարտաւորութիւններ պահանջելու իրենց զաւակներէն՝ պարտաւոր են կերակրել զանոնք բնաղդաբար։ Բանականութիւնը գործ չունի հոն, ինչպէս անասուններու քով։ Նոր սերնդականները այնքան յառաջ գացին որ համարձակեցան մինչեւ իսկ ծնողաց երեսն ի վեր անպատկառ լրբութեամբ պօռալու։ «դուք ձեր հաճոյքին համար միայն մեզ աշխարհ բերելով՝ կը կարծէք թէ մեր վրայ տիրապետելու իրաւունք ունիք։ Մենք այլեւս ձեր կամակատար ստրուկները չենք, այլ ազատ, լուսաւոր ժամանակի լուսամիտ զաւակներ...»

Գիշեր ու ցորեկ իրենց զաւակներու ապրուստին հանգստութեան և կրթութեան համար աբիւն և քրտինք թափող, անձնազոհ, նուիրական ծնողները անարգե՛լ, արհամարհե՛լ, հեգնե՛լ անոնց կամքին բոլորովին հակառակ գործե՛լ,—Ահա՛ նոր սերունդին նորագոյն առաքինութիւնները։

—Ըմբոստութիւն ուսուցիչներու դէմ, իրենց գաղափարկից և համակիր Դաշ. ուսուցիչները մէջը չըլլալու պայմանաւ, Այսօր քէֆս կուզէ վարժարան կուգամ։ վազը տրամադրութիւնս տեղը չըլլար կը բացակայիմ .... Այսինչ դասը գործիս կ'ուզայ կառնեմ, այնինչը ախորժակիս յարմար չէ չեմ առներ .... Ընկերս դաս կ'առնէ, ես կարող եմ ճեմել, մինչ իսկ երգել եթէ ... կամենամ։ Վայ եկեր է այն ուսուցչին որ կը յանդգնի աշակերտները կարգի հրաւիրել կամ պզտիկ յանդիմանական մուղղելու սրբապղծութիւնը գործել։ այլեւս պօռալկանչել սուլել հայհոյանք և ծեծ պատրաստ են կարկուտի նման թափիլ իր գլխուն վրայ։

Դաշնակցութիւնը ուղղակի պատասխանատու է այս հսկայական անբարոյացումին որ գործուած ոճիրներէն շատ աւելի ծանրակշիռ է։ Կուսակցութիւնը ինչ շահ ունէր առարկուի թերեւս, ամբողջ երկրի մը ապագան իր անարգ տեսակին զոհելու սարսափելի իրականութեան մէջ։ Անիկա այդ իրողութենէն երեք տեսակ օգուտներ կը քաղէր։ Ա.— Այդ կերպով մատաղ սերունդը ուղղակի իր տրամադրութեան

տակ կունենար, իբրև կոյր բայց հատու գործիք։ Բ — Ֆաորեր գաղափարի պատկանող ուսուցիչներ հրապարակաւ մեծուելով ու խոյտառակուելով լքուած պաշտօնէն կը հեռանային և կամ ճարահատ Դաշնակցական կը դառնային։ Գ. — Այդ կերպով Դաշնակցական ուսուցիչներուն լայն և արձակ ասպարէզ կը բացուէր։

ՕՏԱՐԻՆ ԿԱՐԾԻՔԸ

Ամիսէ մը ի վեր Վառնայի մէջ հրատարակուիլ սկսած պաշկարներէն «Խաքրէն Սլօվօ» անուն հանդէսը ևս իբ առաջին թիւերէն մէկուն մէջ Հայոց մասին յօդուած մը հրատարակածէ հոկանհայկական միթինկին առթիւ։

Խմբագիրը նախ այդ միթինկին հետևեալ որոշումները կը ծանօթացնէ իր ընթերցողներուն,

Ա) Օրէնսդրական եղանակով աւելցուի շրջիկ վաճառականներու արհեստաւորքը (բաթէնթ)։

Բ) Արգիլուի արհեստաւորական ապրանքներու վաճառումը հրապարակներու մէջ,

Գ) Ամենախիստ միջոցներ ձեռք առնուին՝ դադրեցնելու համար արհեստաւորական ապրանքներու գործածուող նիւթերու մաքսանենգութիւնը։

Դ) Նախապարտութիւնը իր կողմանէ ներկայացունէ ազգային մասնաւորապէս Հայոց մասին։ Ամենէն մէկուն մէջ Հայոց մասին յօդուած մը հրատարակածէ հոկանհայկական միթինկին առթիւ։

Խմբագիրը նախ այդ միթինկին հետևեալ որոշումները կը ծանօթացնէ իր ընթերցողներուն,

Ա) Օրէնսդրական եղանակով աւելցուի շրջիկ վաճառականներու արհեստաւորքը (բաթէնթ)։

Բ) Արգիլուի արհեստաւորական ապրանքներու վաճառումը հրապարակներու մէջ,

Գ) Ամենախիստ միջոցներ ձեռք առնուին՝ դադրեցնելու համար արհեստաւորական ապրանքներու գործածուող նիւթերու մաքսանենգութիւնը։

Դ) Նախապարտութիւնը իր կողմանէ ներկայացունէ ազգային մասնաւորապէս Հայոց մասին։ Ամենէն անխիզճն է եղեր վաճառականութեան մէջ, և օժանդակութեամբ մաքսանենգութեան ու շրջիկ առուծախոյ, կը մրցի շուկայի գիներուն հետ։

Պուլկար հանդէսը այս արտառոց որոշումները իր սիւնակներուն մէջ դնելէ զատ, Եանքօ Գալչէֆ անուն դերձակին կարգ մը ցափուտուքներն ալ կը հիւրընկալէ ու յետոյ կաւելցնէ իր խմբագրական կարծիքը, որ շատ մը անճշտութիւններ պարունակելով հանդերձ, մենք աւելորդ չենք նկատեր մեր հայ ընթերցողներուն ևս ծանօթացնել, ասոնց գաղափար մը տալու համար թէ օտարները մեր մասին ինչ կը խորհին և ինչ կարծիք ունին։

Ընդհանրապէս հայ թերթերը սովորութիւն ըրած են օտարներու նպաստաւոր կարծիքները հիւրընկալել իրենց սիւնակներուն մէջ, իսկ աննպաստները չը լսելու ղարնել։ Բայց մենք կը կարծենք թէ այս վերջիններն ալ ծանօթացնելով մեր ազգայիններուն լաւ ծառայութիւն մը մատուցած և զգուշացուցիչ դեր մը կատարած կըլլանք։

Ահա պուլկար խմբագրին կարծիքը, որ ինչպէս ըսինք, անճշտութիւններէ զերծ չէ։

Ցերաւի պէտք էր որ Հայերը միշտ ...ի սոլեւ ունենային բարիքը ղոր պուլկարը անոնց ըրաւ երբ եւ ոչ մէկ կրացի երկիր այն ոտնն զիրենք չը դունեց իր հողին վրայ, պէտք էր անոնց առաջնորդները միշտ յիշեցուցնէին իրենց ազգակիցն երուն թէ անոնց վրայ պարտք կը ծանրանայ որ ետ կենան այնքան անխղճութիւն ցոյց տալէ իրենց վաճառականութեան ու արուեստներուն մէջ, մաքսանենգութիւն չընեն քիչ մը սահման դնեն իրենց շահագիտական ու արհեստասիրական յատկութեանց, պ՝տք էր տնոնդ յիշեցունէին ապրիլ աւելի ամփոփուած յարգել Պուլկարին առժանապատուութիւնը որովհետեւ հիւր են անոր տանը մէջ, պէտք էր ցարդ իրենց վաճառականները պուլկարահպատակ եղած ըլլային եւ ասով օրինակ տուած ըլլային միւս հայերուն ալ, քանի որ վճռած են նորէն Պոլիս չվերադառնալ իրր տաճկահպատակ ինչ որ յայտնի եղաւ Ապտիլ Համիտ վերջնական ձեւին անկումէն յետոյ, պէտք էր եւ խիստ պէտք է բայց հայը ինքզինքը ցոյց չտուաւ այնքան խղճամիտ ու արդարացուցիչ իրեն համար ռուսական առածը «չերաւիրուած հիւրը աւելի չարաբեր է քան թաթարը»։

Բայց որովհետեւ հայերը քիչ մարդավարութիւն ցոյց տուին, տեսնենք չարիքը անոնց մէջ է միայն եւ արդարանալի՞ է պուլկար արհեստաւորին ու վաճառականին դէպի անոնց ցոյց տուած դասնութիւնը։ իրաւ է որ հայը ձեռներէց յարմարող սեւելի ճարտարհնար իրացնող ճկուն եռանդուն խիստ այխատասէր է չի վհատող եւ երբ ամբողջովին փճանայ կսկսի ամենամարդ վաճառականութիւնէ կտմ.հեստէ. խիստ համբոստ միջոցներով եւ աստիճանաբար կընդարձակէ իր գործը դլխա օրաբար իր այս յատկութեանց շնորհիւ միշտ կը յաջողի յաճախ օգտուելով գործառնական անխղճութենէ ու մաքսանենգութենէ բայց այս մասին պուլկար արհեստաւորը պէտք չէ անոր նեղանայ այլ զայն լաւ ուսանի Հայէ։ լաւ ուսումնասիրած է պուլկարը եւ շատ բան սորված անկէ։

Սրդ գործառնական անխղճութիւնը եւ մաքսանենգութեան հակումը չի պիտի երեւան գային եթէ մեր մէջ երեւան չի գար կայտառութիւնը մաքսային ու ոստիկանական մաս մը պաշտոնատարներու, որովհետեւ այս վաճառականական անիրաւութիւնը պէտք է խոստովանիլ միայն հայերու ու հրեաներուն վրայ չի տեսնուիր։

ԴԱՍԱԽՕՍՈՒԹԻՒՆ

Ուսուցիչ մը պատրաստ է ֆրանսերէն դասեր ստանձնել տուներու մէջ։
Դիմել խմբագրատուն

Ս. ՊԱՏՐԻԱՐՔ ՀՕՐ

ԿԱՌԱՎԱՐՈՒԹԻՒՆ ՏՈՓԱՆ

ՊԱՏԱՍԽԱՆԸ

Այն ծանօթ կացութեան եւ պատճառներուն համար, որոնք դժուարացուցած էին կամ աւելի չիտակը անկարելի դարձուցած էին ինծի յանձնուած Պոլսոյ Հայոց Պատրիարքութեան պարտականութիւններուն պահանջուած կերպով կատարումը, 325, օղոստոս 25 թուականի թեզքիրեն վ մը խ՝ դրած էի Ձեր Բարձրապատուութեան որ ընդունուի պատրիարքութեան էն որ ընդունուի պատրիարքութեան է հրամարիլս եւ տունս քաշուած էի. Իբր պատասխան տրուած 327 ոստմանդան 27 թուականի եւ 2827 թուականամարով նախարարական թեզքերէով մը կը յայտնուէր ի՞նչ թէ հրաժարագիրս չէ ընդունուած Բ. Դրան կողմէ եւ պաշտօնիս մէջ ջարունակելու սկսիլս կը զեկուցուէր։ Այս հրաւէրը թէեւ չնորհակալութեան արժանի էր բայց որովհետեւ պատասխանագիրը գոհացուցիչ չեսնուեցաւ եւ հս ալ դրժուար կացութեան մը մատնուած էի, ուստի Ընդհ. Ժողովին մէջ պէտք եղած խորհրդակցութիւններուն կատարուելն ետք՝ տրուելիք որոշումին սպասելու ստիպուած էի։ Թէեւ Ընդհ. Ժողովը՝ Քաղաք. Ժողովին պէտք եղած յանձնարարութիւնները բրաւ եւ հրահանգներ տուաւ, բայց Քաղաք. Ժողովին անդամները հրաժարեցան։ Ուստի, որպէսզի Քաղաք. Ժողովին վերարերող այս գործերուն կարգադրութիւնը չյապաղի եւ հրաժարելու համար զիս ստիպած պատճառներուն եւ ասկէ առաջ իմ դիմումներովս յայտնած խնդիրքներուս ինչ բաներէ բաղկացած ըլլալը Բ. Դրան յայտնի եւ բացատրուի մանրամասն էն ու որոշում մը ստացուի, որոյ հետեւեցաւ նոր Քաղաք. Ժողովի մը ընտրութիւնը եւ ուշադրութիւնով գործողութիւններու կատարումէն ետք Քաղաք. Ժողովին անդամ ընտրուեցան այն անձերը. որոնց անունները ներփակ թուղթի մը վրայ գրուած են։ Ասիկայ յայտնելով՝ կը խնդրեմ որ, յիշեալ ընտրութիւնը վաւերացուի որպէսզի նոր անդամները կարենան անմիջապէս ձեռնարկել իրենց պարտականութեան կատարումին։

Հրամարեալ
ՊԱՏՐԻԱՐՔ ՀԱՅՈՑ

ՆՈՐ ԿՈՉ ՄԸ

Միջազգային Յանձնաժողովը հետեւեալ կոչը կուղղէ բոլոր աշխարհի մարդասէրներուն.

«Ատանայի վերջին ողբերգութիւնը աշխարհիս բոլոր մասերուն մէջ խոր տպաւորութիւն մը թողուց, քաղաքին եւ շրջակայից վեհազոյն մասը հիմէն քանդուած է շատ մը տուներ առանց տէրերու բազմաթիւ ընտանիքներ առանց ապաստարանի առանց նեցուկի տառնց ապրուստի սիջոցի ձգելով։

«Երկիրը այնպէս քանդուած է, դոհերու վիճակը այնքան սդբալի եւ ընտանիքներու փճացումը այնքան կսկծալի է որ կարելի չէ որ մարդ մը այն տեսարանները տեսնէ եւ չարտասուէ։

Վերոգրեալներէն կարելի է հետեւցը նել որ միմիայն որբանոցներու հաստատմամբ պէտքերը չեն լրանալ շատ անմիջական կերպով անհրաժեշտ պէտքերը կան որոնք հոգալ միջազգային յանձնաժողովը պատանձ.ան է։ Որոնց համար սոյն նոր կոչը կուղղէ քաղաքակիրթ աշխարհը բոլոր բարեսէր անձանց։

Նպաստից միջազգային Յանձնաժողովը մինչեւ ցարդ հաւաքածէ Լ. Օ. 9712 35 որմէ 8887 91 Օ. Ո. ծախսուած ըլլալով՝ դրամակղին մէջ ունի պատրաստ դրամ Լ. Օ. 824 ՁՐԼ։

Բացի սոյն դումարէն՝ Ատանայի միջազգային յանձնաժողովը զանազան հրապատասարան հրու միջոցաւ ստացած է մոտաւորապէս Լ. Օ. 17000. ղորս բոլորովին ծախսած է։

Սոյն աղէտին վրայ գաղափար մը տալու համար, բաւական է յիշել միայն թէ՝ ըստ ամենահաւաստի տեղեկութեան՝ կարօտեալց թիւն է 80000 որոնց 5000ը որբեր են։

Այսպէս՝ հս աքսուած դրամը թէ բաղդատենք կարօտեալներու թիւոյն հետ կը տեսնուի որ 5 ամսուան մէջ մէյ դլուխ 50ղրչ. հազիւ բաշխուած է։

Այս թիւերը արդէն պէրճախօս են առանց հաշուելու մեր եկամուտի աղբիւրներուն սպառած ըլլալը։

Թէեւ Օտ. կառավարութիւնը մինչեւ ցարդ նպաստեց եւ դարձեալ կը շարունակէ նպաստել կամ օգնելոց եւ տուքել անոնց վիճակը. բայց աղէտը այնքան մեծ է եւ պահանջները այնքան ոտիպոդական՝ որ նպաստից միջազգային Յանձնաժողովը պարտաւորուած կը զգայ սոյն նոր կոչը ուղղել ընդհանուր մարդկութեան, հայթայթելու համար պէտք եղած դրամը որ անհրաժեշտ է այս կարեկցութեան արժանի վիճակին համար. յոյսը կը գտնուին Ատանայի եւ Հալէպի կուսակալութեանց ալէտեաները։

Ժամանակը կարճ է. ձմեռը ծնեցած ըլլալով անոնք որ կը խորհին թէ այսպիսի ճգնաժամի մը մէջ իւրաքանչիւր ոք պարտականութիւն ունի օգնելու իւր նմաններուն, թող բարեհաճին լսել մեր կոչը որ՝ աղաչանք մ'է նաեւ, եւ անյապաղ ուղարկեն մեզ իրենց նպաստը։

Ատանայի եւ Հալէպի կուսակալութեան Միջազգային Յանձնաժողովը

ՆՈՐ ՍԱՐՍԱՓԻՆ

Գիլիկիոյ կազմակերպեալ ընդհ. ջարդերէն յետոյ շնորհիւ թիւրք դօմիթէին և իրենց հասկցած ոահվանդարկան վարչութեան. Հայաստանի շատ մը կողմերը սարսափը կը շարունակուի։ Անցեալները Ատիլճէվպզի մէջ 8 հայ կոտորուելէ յետոյ Կարինէ Մրչակի կը գրեն թէ այդ կողմերն ալ 12 հայեր սպաննուած են։

Հայկական նահանգներու մէջ քիւրդ պէյերը և վասնաւորապէս Մուսա պէյի հայոց դէմ ըսպառնական շարժումները նոր ջարդերու երկիւղ կսղդեն շաբաթներէ ի վեր։ Այս մասին Պատրիարքարանը դիմում ըրաւ Բ. Դուռ և զինուորական նախարարութեան խնդրելու համար որ քիւրտ պէյերու սպառնալի շարժումները զսպեն։ Այս դիմումին պատասխանուեցաւ թէ հեռագրեցինք կամ պիտի հեռագրենք։

ինչպէս որ Ատանայի առաջին դէպքին պատասխանուեցաւ բայց արդիւնքը այն եղաւ որ տասը օր յետոյ աւելի սոսկալի կոտորածներ եղան Նոյնիսկ «ազատարար» զինուորներուն ձեռքով։

Պոլսոյ մէջ լուր տարածուած է թէ Սասուն դէպք ծագած է կամ աւելի ճիշտը կոտորած եղած է և քանի մը հայրիւր հաւր մեռած են, մինչև շաբաթ օր Պատրիարքարանը հեռագիր չէր հասած բայց Պատրիարքարանէն հեռագրուեցաւ Մշոյ առաջնորդարանը պաշտօնապէս տեղեկութիւն առնելու համար նոյն օրը դիմում եղաւ Գրան ալ։

Այս մասին Բիզանդիոնի Շաբաթուան թիւին մէջ ի մէջ այլոյ հետևեալը կը կարդանք։

«Սասուն դէպք ծագած ըլլալուն լուրը ճշդելու համար Բ Դաւ գացինք այսօր կէս օրին. Ներքին գործոց նախարարը կը բացակայէր, գացած ըլլալով Եըլտըզի մէջ սպայից վարժարանին բացման հանդէսին։ Նախարարին խորհրդականն ո՛չ հաստատեց՝ ոչ ալ հերքեց այս լուրը։ Ըսաւ թէ հեռագիրները դիւանը կ՚գտնուին բայց պաշտօնէութիւնը դեռ չէ եկած»։

Խորհրդականին այս խուսափողական պատասխանը մենք դէպքին հաստատութիւնը կը նկատենք։

ՀԱՎԱՏԻՍԱԹ

ԹԻՒՐԲԻԼ

Ատանատան եազըլտըղը իւզրէ գրչ մէվսիմի պաշլամըշ եազմուքլար եազմագտա, ֆագաթ թիւրք վահշիլէրին վէ վիճատանըզ ասքէրլէրին եազմըշ օլտըղլարը խրիսթիան մահէլլէլերի էլան հալի իւզէրինտէ գալմագտա տըր։ եաբըլմասը 6—7 այտան պէրու վատ օլունան էվճիգլէրին ինշասընա տահա պաշլանմամըշ տըր։ Շիմտիքի վալի՝ եաբըլա ճագ էվլէրին բլանլարընը ճըզմագ, չըզարմագ, թաստ՚գ իթմէկ, թասիհ էյլէմէք պէհանէլէրի իլէ՝ սաղ գալմըշ օլան ֆագիր միլլէթտաշլարըմըզը տախտաշըգտա պըրագուպ սովուզըն շիտտէթինէ զուրպան վէրմէք մուգսէտինէ խըտմէթ իտէյօր տէրսէք խաթա իթմիշ օլուրմուլու�ը։ Ճիզլիթլէր իսկ օրատա քէնտի պինալարընը տէր հալ եաբտըրմըշ օլուպ, իշլէրինէ տէվամ իթմէքտէ տիրլէր։

—Էօթէտէն պէրու էրմէնիլէրէ խայլը մաղարրաթը թօգանմըշ օլան Ֆէթուլլահ նամ քիւրտ պէյինի Մուշտ հսպս իթիշլէր։ Ֆ.գսթ պիզիմ զաններմըզ չուտըր քի՝ պիր գաշ հաֆթա մահ պուստա թուֆարագ անը սաղտրգտան սօնրա պէրաաթընա գարար վէրուպ սէրպէսթ պըրագաճագ տըրլար։ զիրա սօն պիր ոէնէլիք նումունէլէր վէ թէճդուպէլէր պէօյլէ կէօսթէրիյօր Հ. Խոտ տէվրինտէ օլտըղը կիպի ժէօն թիւրք հիւքիւմէթի տէ՝ էրմէնիստան վիլայէթլէրինտէ էրմէնիլերէ մուսուլման օրէն քիւրա պէյլերինէ վէ աղալարը։ նա պու եօլտա մուամէլէ իտէյօր։ Պու իսկ պիր հիքմէթի հիւքիւմէթի տիր քի եալընըզ Թիւրքիայա մախսուս տըր։

—Սասունտա եէնի գըրկըն վուգու պուլմասընընը շայէասընը թահգիգ իթմէք իչիւն Պատրիարքարանտան Մուշ Առաջնորդարանընա թէլէկրաֆլէ օլունան սիվալէ ճէվապէն, պիլտիրիլմիշ տիր քի Զրուշան, Մահքէմ վէ կինճ ճիվարընտա Ալքա նամ Քիւրտ պիր էրմէնի էօլտիւրվիշ վէ տիկէրինի եարէլէմիշ։ պուճտան մաատտ հիչ պիր վուգուաթ եօգ ըմըշ։

—Քէսսաէնճէաէն Զաքար Նիկողոսեան նամ շախս վաթանընա ավտէթ իթմէք իւզրէ Սթանպօլա կիթմէսինտէ չանթասընտա պուլունան սիլահլարընը բոլինի յա պապթլէ 277 ղրշ ճէզան նագտիէ ալմըշ տըր։ էօթէտէ Լաշլար վէ թիւրքլէր կէմիլէր վէ սանտըգլարլէ քիւլլիյէթլի մէմուս թիւֆէնկլէր վէ սայիր սիլահլար նագլ իթմէքտէ էրմէնիէ իսկ մանհաֆազայի նէֆս իչիւն 1—2 բէվոլվէրէ իզին եօգ։

—Ժէօն թիւրք հիւքիւմէթի. նէ գարշը Բարիսատ թէշքիլ սլունմուշ օլան տիկէր պիր դամիթէնին բէյիոի բրէնա Սաղահետանին օլաբընը տայիրզուհուբ իտէն շայէտյը բրէնա թէքզիպ իտէրէք՝ պէյան լթմիշ տիրքի «Էվվէլթ Բարիսատ էօյլէ պիր գամիթէ թէշքիլ գլունմուշ գըր, ֆագաթ պէնիմ օնուն իլէ ասլա միւնասէպաթը եօգ տըր։ վէ պէն արզու իտէրիմ քի ժէօն թիւրք գամիթէսի հուրրիյէթ իտարէսինի գավի թէմել խզէրինէ եէրլէշտիրմէկէ մուֆազագ օլսուն։ պէն տայիմ պուէ արզու տայըմ։»

—Հէյէթի վիւքէլանընը տէկի շիլէճէկի շայի օլմուշ տըր։ Պախուսուս գապինէտէն ժէօն թիւրք նազըրլարընը չէքիլէճէկի սէօյլէնիլիյօր։

—Արապիստանընը ֆիւնֆիւտա գազասընտա արապ պապիլէէրին իթաաթ կէոսթէրտիկինի եէնի կազէթա եազիյօր։

—Պապը Ալի էյչիլէրի վասիթասը իլէ համի տէվլէթլէրէ պիր եէնի նօթա եօլլայուպ, կիրիտ մէսէլէսինին զաթիէն հալլ օլունմասընը վէ Սուլթանընը մէղքուր ատատա հաքիմիյէթ հուգուգընընը իպգասընը թալէպ էյմիշ տիր։ զիրա կիրիտլիլէր Խանեատա Եունան պանէէրասընը գալտըրմամըշլար։

Տէվլէթլէր պու նօթա իւզէրինէ միւղէքէրէյէ պաշլատագլար։ Պունունլէ պէրապէր Կիրիտին Աթինայտա մէպուս կէոնտէրմէսի միւսատէ իթմէէյրիպտր։

—Պէօյիւկ տէվլէթլէրին էլչիլէրի Թիւրքիա վէ Պուլկարիա արալարընտաքի կէօրիւկ վէ թիճարէթ ահոնամէլէրինին չապուգ իմզալանմասը վէ ումում կէօմրիւկէրէ թաթպիգ իտիլէն բուսումուն պուլկար մալլարընա տախի թաթպիգ իտիմէսինի թալէպ իտիյօրլար։

—Պուլկար մալիյէ նազըրը Մ. Սալլապաշէվ Ֆրանսատան 100 միլլիոն ֆր. իսթիգրաղ իթմէք մէսէլէսինի էլան պաշա չըզարամատը։ զիրա Ֆրանսա հիւքիւմէթի ճիտտի թէէմինաթ թալէպ իտէյօր։ թէմինաթսըզ. եախսատ բէհինսիզ բարա վէրմէկէ էմնիյէթ իտէմէյիզ տէմէք իսթէյօր։ Սալլապաշէվ իսկ Ֆրանսըզլարը գանտըրմագ վէ Պուլկարիանընն մալիյէսինի բէք կիւղէլ կէոսթէրմէք իչիւն պիր ճէտվէլ հազըրլայօր ըմըշ։ Փագաթ պու եօլտա տախի մուվաֆֆագ օլամայաճագ գանն օլունիյօր։ օ՛հալտե իստ՚ֆա էթմէյէ մէճպուր օլաճագ։ պէլքի տէ պիւթիւն գապինէնին իսթիֆասը լազըմ կէլէճէք տիյօրլար։ Մուալլագ պօրճլարը եալընըզ Ֆոտէմէք իչիւն 80 միլիոն ֆր. իգթիզա տըր։

—Պուլկար հիւքիւմէթի Թիւրքիայա տոսթլըղընը ըսպաթ իթմէք իչիւն Սոֆիատա պուլընան Մաքէտոնիալը գոմիթէ բէյիսլէրինտէն Վոյվատա Աբոստոլը, Թանէ Նիգոլովը վէ Լիաբովը ճէնուպի Պուլկարիա չէհիրլէրինէ սիւրմիշ տիր։ Հիւքիւմէթին պու հարէքէթի Պուլկոր կազէթալարը թայիպ իտէյօրլար։

ՄԻԹԷՆԷՎԻՑ

Պոլիվիատա Օրսուրս չէհրինտէ տինամիթ տէբսը աթէշ ալարագ չէհիր 7 քիլոմէթրս ճիվարը իլէ խարապ օլտու։ ինսան թէլլէֆիաթը բէք չօգ տըր։

—Աճէմիստանընն Արտապիլ չէհրինի Ճահսէվանլար վէ Ղարապզլար զապթ իթմիշ օլուպ, թէհրան իւզէրինէ եիւրիյէճէքլէր իմիշ՝ էվէէլքի չահը թախթընա օթուրթմագ իչիւն։

—Մըսըրտա ինկիլիզ ասքէրլէրի գըրալ կոտուարտընն եէվմի մախսուսը իչիւն բէսմի կէչիտ իճրա իտէրիքէն արապ մէքթէպլիլէր նիւմաիշ իթտիլէր։

ԹԻՒՃՃԱՐԻՑԷ

ՁԱՒԻՐԷ

ՊՈՒՂՏԱՑ		
Վակօն	100 քիլ.	18.50
Արապա	15–80 լիպ	16.
ԱՐԻԱ		
Վակօն	100 քիլ	12–13
Արապա	45–52 լիպ.	7 60
ԵՒԻԼԱՖ արապա	33–36 լպ.	5. 65
»	100 քիլ	13. 50
ԿԱՎՏԱՐ	52–57 լպ.	10, 80
ՅԱՍՄԻՆԻԼԻԱ	100 քիլ.	27.
ՏՐԸ արապա		15.
ԲՕԼՕԶ արապա	55–60 լպ.	16—17
ՄԻՍԻՐ	100 քիլ	12.50
արապ »		8 80
Կիւնտէ վակօն	20—25 վէ	250—400
արապ կէլմէքտէ.		
ՈՒՆ № 1	(74 քիլ)	22.
» » 2	»	21. 20
» » 3	»	20 · 60
» » 4	»	20. 20
» » 5	»	17. 50
» » 6	(100 քիլ)	12. 50

ՊԱԴԱԼԻՑԷ

Վառնա բիլացասընտա պագդալիյէ մալլէրին պու կիւնքի ֆիյաթը, ալթու ֆանք իլէ։

ԳՈՒՀՎէ	2 10 2, 25
ՇԷՔԷՐ նէմցէ չուվալ	98.
ՇԷՔԷՐ քէսմէյ սանտրգ	—48 50
ԲԻՐԻՆՃ ճէնովա չուվալը	48
» Ինկիլիզ »	31.
» Ռիզօն »	52.
» Ֆիլիպէ »	46 50
ԿԱԶ Սանտըղը	11.
ՁԷՅԹԻՆ եաղը քիլ	1.65—1.8
ԳՈՒՐՈՒ իւզիւմ	60. /70
Եումուրթա 100 ատէթ	8. 50

ԱՄԵՆԱԿԱՏԱՐԵԼԻ ԱՄԵՆ ԱՄԵՆ ՏԵՍԱԿ ԳՈՐԾԵՐ

ՏԷՎԼԷԹԼԷՐ ԱՄԵՆ ԱՄԵՆ ՏԵՍԱԿ ԳՈՐԾԵՐ ԵՒ ԶԱՓ՝ ԻՄՈՐ ԳՆԵՐՈՎ ԱՄԵՆԱԿԱՏԱՐԵԼԻ ՄԸ

Հարատեւեցան Հրաւէր՝ գիր, Ազգասէր, Նամակագիր, Գանձարան
Պարտամուրճակ, Հաշուեքարտեր եւ ուրիշ գործեր

Մեր գործերուն մասին դիմեցէք հետեւեալ հասցէին

Հայկ Գրիգորեան Գուլպենկեան Գրիգոր

Մարտիրոս Գրիգորեան Գրիգոր

Գրիգոր Գրիգորեան Գրիգոր

Գրիգոր Գրիգորեան Գրիգոր

ԳՕՆԴԻԻՐԱՆՍ

Հէր սէնէքի կիպի խայիս Գայսէրի չէմէնի կէթիրմիշիզ տիր։ Պաշգալարընընն սաթտրգլտրը եէրլի չէմէնի օլո պ միւշթէրիլերիմիզ սագոնմալը տըղլտր։ Գա սէրի քաստրմասը լեզէթինտէ քաստրմա եէմէք իսթէյէնլէր պիզիմ մաղազայո միլլաճսաթ իթսինլէր։

Զօգ ալանլար իչիւն ֆիյատը 1 ֆր. տըր։ Թաղէ Սումագ տախի պուլունուլ։

Վարնա ուլիցա Յարիպրատսքա
Եղբ. Թիմուլճեան

Издатель: Х Курбетянъ

Տպարան «Իրաւունք»—Վառնա